

Dictamen sobre la consulta formulada per un Ajuntament en relació amb l'obligació de facilitar els correus electrònics requerits per la Inspecció de Treball

Un Ajuntament sol·licita dictamen a l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades en relació amb l'obligació de facilitar els correus electrònics enviats i rebuts a unes adreces de correu electrònic requerides per la Inspecció de Treball.

En aquest escrit es posa de manifest que els comptes de correu electrònics són per dur a terme les diferents tasques dels diferents usuaris, i en els quals hi consten sovint el nom i cognoms de treballadors diferents al treballador inspeccionat. Segons l'Ajuntament alguns correus podrien contenir informació de caire personal, i es desconeix si poden constar altres dades personals diferents al nom i cognoms dels diferents treballadors i les seves adreces electròniques, atès que en els correus rebuts hi constaran les dades de totes les persones que els han enviat i que no serien el treballadors inspeccionat.

Als efectes d'emetre el dictamen sol·licitat, l'Autoritat demana a l'Ajuntament que aportés informació el més detallada possible sobre el contingut del requeriment de la Inspecció de Treball, sobre la normativa interna d'ús del correu electrònic pels treballadors municipals, així com sobre el resultat del tràmit d'audiència a la persona afectada en cas d'haver-se produït.

Analitzada la consulta, que s'acompanya d'una còpia dels diferents requeriments efectuats per la Inspecció de Treball, i d'acord amb l'informe de l'Assessoria Jurídica emeto el dictamen següent:

I

(...)

II

La consulta es planteja en relació amb l'obligatorietat de donar compliment al requeriment efectuat per la Inspecció de Treball en relació amb l'aportació de documentació sobre els correus enviats i rebuts a unes adreces de correu electrònic corporatiu, que es corresponen amb comptes que, segons l'Ajuntament, es fan servir per dur a terme les diferents tasques dels diferents usuaris.

En concret, segons el contingut del requeriment facilitat per l'Ajuntament es demanen els correus enviats i rebuts per unes adreces de correu electrònic, entre l'1 de gener de 2018 i el dia de la visita d'inspecció, 25 de maig de 2018.

El Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell, de 27 d'abril, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de les dades personals (en endavant, RGPD), d'aplicació des del dia 25 de maig de 2018 (article 99), en la mateixa

línia de l'LOPD, i el Reglament de desplegament (RLOPD), defineix les dades personals com " *toda información sobre una persona física identificada o identificable («el interesado»); se considerará persona física identificable toda persona cuya identidad pueda determinarse, directa o indirectamente, en particular mediante un identificador, como por ejemplo un nombre, un número de identificación, datos de localización, un identificador en línea o uno o varios elementos propios de la identidad física, fisiológica, genética, psíquica, económica, cultural o social de dicha persona;* "

En la mesura que la informació que puguin contenir els correus electrònics enviats i rebuts a les adreces sol·licitades permetin la identificació directa o indirecta de persones físiques, cal considerar que és tracta d'informació personal que ha de ser tractada d'acord amb la normativa de protecció de dades de caràcter personal.

L'art.5.1.a) RGPD estableix que tot tractament de dades personals ha de ser lícit, lleial i transparent en relació amb l'interessat («licitud, lealtad y transparencia»), i defineix el tractament com: "*cualquier operación o conjunto de operaciones realizadas sobre datos personales o conjuntos de datos personales, ya sea por procedimientos automatizados o no, como la recogida, registro, organización, estructuración, conservación, adaptación o modificación, extracción, consulta, utilización, **comunicación por transmisión**, difusión o cualquier otra forma de habilitación de acceso, cotejo o interconexión, limitación, supresión o destrucción*" (art. 4.2) RGPD). Definició més extensa, però en la mateixa línia de l'article 3.c) de l'LOPD vigent.

Per tal que aquest tractament (transmissió a tercers) sigui lícit cal que concorri alguna de les condicions previstes en l'article 6 RGPD o en l'article 9 RGPD, en el cas que es tracti de categories especials de dades.

Als efectes que interessin en aquest dictamen, l'article 6.1 RGPD disposa que cal comptar amb una base jurídica que legitimi el tractament, ja sigui el consentiment de la persona afectada, ja sigui alguna de les altres circumstàncies que preveu el mateix precepte, com ara que "*el tratamiento es necesario para el cumplimiento de una obligación legal aplicable al responsable del tratamiento*" (lletra c) i aquest estigui reconegut en una base jurídica d'acord amb les previsions dels apartats 2 i 3 del mateix article.

L'apartat 3 d'aquest precepte disposa: "*La base del tratamiento indicado en el apartado 1, letras c) y e), deberá ser establecida por:*

a) el Derecho de la Unión, o

b) el Derecho de los Estados miembros que se aplique al responsable del tratamiento.

La finalidad del tratamiento deberá quedar determinada en dicha base jurídica o, en lo relativo al tratamiento a que se refiere el apartado 1, letra e), será necesaria para el cumplimiento de una misión realizada en interés público o en el ejercicio de poderes públicos conferidos al responsable del tratamiento."

La remissió a la base legítima establerta conforme al dret intern dels estats membres requereix, en el cas de l'Estat Espanyol, d'acord amb l'article 53 de la Constitució Espanyola, que la norma de desenvolupament, per tractar-se d'un dret fonamental, tingui rang de llei.

Tot i que encara està en tramitació parlamentària, el Projecte de Llei Orgànica de Protecció de Dades de Caràcter Personal, aprovat pel Consell de Ministres el 10 de novembre de 2017, i publicat al BOCG, Congreso de los Diputados Serie A Núm. 13-1 de 24 de novembre de 2017 desenvolupa l'article 6 RGPD.

“Artículo 8. Tratamiento de datos amparado por la ley.

1.El tratamiento de datos de carácter personal sólo podrá considerarse fundado en el cumplimiento de una obligación legal exigible al responsable, en los términos previstos en el artículo 6.1 c) del Reglamento (UE) 2016/679, cuando así lo prevea una norma de Derecho de la Unión Europea o una ley, que podrá determinar las condiciones generales del tratamiento y los tipos de datos objeto del mismo así como las cesiones que procedan como consecuencia del cumplimiento de la obligación legal. La ley podrá igualmente imponer condiciones especiales al tratamiento, tales como la adopción de medidas adicionales de seguridad u otras establecidas en el Capítulo IV del Reglamento (UE) 2016/679.

2. El tratamiento de datos de carácter personal sólo podrá considerarse fundado en el cumplimiento de una misión realizada en interés público o en el ejercicio de poderes públicos conferidos al responsable, en los términos previstos en el artículo 6.1 e) del Reglamento (UE) 2016/679, cuando derive de una competencia atribuida por la ley.”

D'acord amb l'anterior, cal veure si hi ha una base jurídica o llei que habiliti al responsable del tractament (l'Ajuntament) per accedir i transmetre a la Inspecció de Treball la informació personal que puguin contenir els correus electrònics sol·licitats.

III

Segons el requeriment que acompanya la consulta, la Inspecció de Treball i Seguretat Social de Catalunya requereix la documentació sobre els correus electrònics esmentats a l'empareda de l'article 13 de la Llei 23/2015, de 21 de juliol, ordenadora de la Inspecció de Treball i Seguretat Social, precepte segons el qual, els inspectors de Treball i Seguretat Social, en l'exercici de les seves funcions, tenen el caràcter d'autoritat pública i estan autoritzats, entre d'altres coses, per *“3. Practicar cualquier diligencia de investigación, examen, reconstrucción o prueba que consideren necesario para realizar la función prevista en el artículo 12.1 y, en particular, para:*

a) Requerir información, sólo o ante testigos, al empresario o al personal de la empresa sobre cualquier asunto relativo a la aplicación de las disposiciones legales, así como a exigir la identificación, o razón de su presencia, de las personas que se encuentren en el centro de trabajo inspeccionado.

b) Exigir la comparecencia del empresario o de sus representantes y encargados, de los trabajadores, de los perceptores o solicitantes de prestaciones sociales y de cualesquiera sujetos incluidos en su ámbito de actuación, en el centro inspeccionado o en las oficinas públicas designadas por el inspector actuante.

c) Examinar en el centro o lugar de trabajo todo tipo de documentación con trascendencia en la verificación del cumplimiento de la legislación del orden social, tales como: libros, registros, incluidos los programas informáticos y archivos en soporte magnético, declaraciones oficiales y contabilidad; documentos de inscripción, afiliación, alta, baja, justificantes del abono de cuotas o prestaciones de Seguridad Social; documentos justificativos de retribuciones; documentos exigidos en la normativa de prevención de riesgos laborales y cualesquiera otros relacionados con las materias sujetas a inspección. El inspector está facultado para requerir la presentación de dicha documentación en las oficinas públicas correspondientes.

Quando los libros, registros, documentos o información que el obligado deba conservar en relación con el cumplimiento de las obligaciones, propias o de terceros, establecidas en las normas del orden social, así como cualquier otro dato, informe, antecedente o justificante con trascendencia para la función inspectora, se conserven en soporte electrónico, deberá suministrarse en dicho soporte y en formato tratable, legible y compatible con los de uso generalizado en el momento en que se realice la actuación inspectora, cuando así fuese requerido. (...)

L'article 12.1 de la mateixa Llei atribueix a la funció inspectora entre d'altres cometes, la vigilància i exigència del compliment de les normes legals, reglamentàries i del contingut dels acords i convenis col·lectius, en els àmbits següents: a) sistema de relacions laborals, b) prevenció de riscos laborals, c) sistema de la Seguretat Social, d) ocupació, e) migracions, f) cooperatives i altres fórmules d'economia social, així com les condicions de constitució de societats laborals, llevat que la respectiva legislació autonòmica disposi el contrari en el seu àmbit d'aplicació, així, com g) qualsevol altre àmbit la vigilància del qual s'encomani legalment a la Inspecció de Treball i Seguretat Social.

Per altra banda l'article 18 de la Llei 23/2015 disposa:

“1. Los empresarios, los trabajadores y los representantes de ambos, así como los demás sujetos responsables del cumplimiento de las normas del orden social, están obligados cuando sean requeridos:

a) A atender debidamente a los inspectores de Trabajo y Seguridad Social y a los Subinspectores Laborales.

b) A acreditar su identidad y la de quienes se encuentren en los centros de trabajo.

c) A colaborar con ellos con ocasión de visitas u otras actuaciones inspectoras.

*d) A declarar ante el funcionario actuante sobre cuestiones que afecten a las comprobaciones inspectoras, así como **a facilitarles la información y documentación necesarias para el desarrollo de sus funciones.** Quienes representen a los sujetos inspeccionados deberán acreditar documentalmente tal condición si la actuación se produjese fuera del domicilio o centro de trabajo visitado.*

2. Toda persona natural o jurídica estará obligada a proporcionar a la Inspección de Trabajo y Seguridad Social toda clase de datos, antecedentes o información

con trascendencia en los cometidos inspectores, siempre que se deduzcan de sus relaciones económicas, profesionales, empresariales o financieras con terceros sujetos a la acción inspectora, cuando a ello sea requerida en forma. Tal obligación alcanza a las entidades colaboradoras de los órganos de recaudación de la Seguridad Social y a las depositarias de dinero en efectivo o de fondos en cuanto a la identificación de pagos realizados con cargo a las cuentas que pueda tener en dicha entidad la persona que se señale en el correspondiente requerimiento, sin que puedan ampararse en el secreto bancario. La obligación de los profesionales de facilitar información no alcanza a aquellos datos confidenciales a que hubieran accedido por su prestación de servicios de asesoramiento y defensa o con ocasión de prestaciones o atenciones sanitarias, salvo conformidad previa y expresa de los interesados. El incumplimiento de estos requerimientos se considerará como infracción por obstrucción conforme al texto refundido de la Ley sobre Infracciones y Sanciones en el Orden Social, aprobado por el Real Decreto Legislativo 5/2000, de 4 de agosto. Reglamentariamente se determinará la forma y requisitos aplicables a los referidos requerimientos.

3. La colaboración con la Inspección de Trabajo y Seguridad Social se llevará a efecto, preferentemente, por medios electrónicos, conforme a lo dispuesto en la Ley 11/2007, de 22 de junio, de acceso electrónico de los ciudadanos a los Servicios Públicos.

4. De conformidad con lo previsto en el artículo 6 de la Ley Orgánica 15/1999, de 13 de diciembre, la transmisión a la Inspección de aquellos datos personales que sean necesarios para el ejercicio de la función inspectora, en virtud de su deber de colaboración, no estará sujeta a la necesidad de consentimiento del interesado.

Los datos que hubieran sido transmitidos únicamente se emplearán para ejercicio de las competencias atribuidas por esta ley a la Inspección de Trabajo y Seguridad Social.”

La no presentació de la documentació requerida podria constituir, com així es fa constar en el requeriment efectuat a l'Ajuntament, un acte d'obstrucció, d'acord amb l'article 50 del Text refós de la Llei sobre infraccions i sancions en l'ordre social, aprovat pel Reial decret legislatiu 5/2000, de 4 d'agost. L'apartat 2 d'aquest precepte disposa que: “2. *Las acciones u omisiones que perturben, retrasen o impidan el ejercicio de las funciones que, en orden a la vigilancia del cumplimiento de las disposiciones legales, reglamentarias y convenios colectivos tienen encomendadas los Inspectores de Trabajo y Seguridad Social y los Subinspectores de Empleo y Seguridad Social, serán constitutivas de obstrucción a la labor inspectora que se calificarán como graves, excepto los supuestos comprendidos en los apartados 3 y 4 de este artículo.*”

D'acord amb aquests preceptes, i en virtut del deure de col·laboració amb els funcionaris de la Inspecció de Treball, l'Ajuntament, estaria obligat a facilitar la documentació requerida en els termes exposats en els apartats 1 i 2 de l'article 18 esmentat. En la mesura que la informació personal que pugui contenir aquesta documentació sigui necessària per a l'exercici de les funcions d'inspecció, l'accés i posterior cessió a la Inspecció de Treball compta amb habilitació legal, i per tant, pot ser facilitada sense haver de disposar del consentiment de les persones afectades, circumstància expressament prevista en l'apartat 4 del mateix precepte.

L'Ajuntament, exposa en l'escrit de consulta que el contingut dels correus està relacionat principalment amb les tasques que han de dur terme els diferents usuaris, i que poden constar identificats amb el nom i cognoms altres treballadors que no siguin el treballador inspeccionat.

Així, tot i que el requeriment s'efectuï a l'Ajuntament, s'apunta al fet que s'estaria investigant un treballador concret. En cas que sigui així, cal tenir en compte que d'acord amb l'apartat 2 de l'article 18. 2 de la Llei 23/2015, l'Ajuntament també estaria obligat a proporcionar a la Inspecció de Treball qualsevol tipus de dades, antecedents i informació amb transcendència en les comeses inspectores, sempre que aquestes es dedueixin de les seves relacions econòmiques, professionals, empresarials, o financeres amb tercers subjectes a l'acció inspectora. Per tant, en tractar-se el subjecte investigat d'un tercer (treballador de la corporació), tot allò que faci referència a la seva relació professional o econòmica amb l'Ajuntament hauria de ser facilitat a la Inspecció de Treball si així ho requereix, sense necessitat de comptar amb el consentiment del treballador afectat. Si partim de la premissa que els comptes de correu s'utilitzen per a la realització de tasques dels diferents usuaris (treballadors de la corporació) aquesta informació estaria relacionada amb la relació professional que pugui mantenir l'Ajuntament amb aquest treballador, o inclús la resta de treballadors, i per tant, hauria de ser facilitada a la Inspecció de Treball en virtut del deure de col·laboració, sense necessitat de disposar del consentiment dels treballadors afectats.

IV

Més enllà de la informació de tipus professional relacionada amb les tasques pròpies dels diferents treballadors, usuaris dels comptes, i atès que es demana un accés indiscriminat a tots els correus enviats i rebuts a aquests comptes durant un període de quasi quatre mesos, caldrà valorar la possibilitat que en aquests correus hi pugui constar informació de caràcter privat dels treballadors.

L'Ajuntament apunta en l'escrit de consulta que en els correus sol·licitats podria constar informació de caire personal, adduint a "gestions o contingut personal". També assenyala que desconeix si poden constar altes dades personals diferents del nom i cognoms i adreces dels treballadors, atès que es demanen els correus electrònics enviats i els rebuts.

Per tal de fer una valoració acurada sobre aquesta qüestió, l'Autoritat va demanar a l'Ajuntament informació addicional tant sobre el concret requeriment efectuat com sobre si existien normes internes d'ús dels comptes de correu electrònic per part dels treballadors municipals, sense que s'hagi rebut resposta pel que fa a l'existència de normes internes d'ús del correu electrònic.

Això és especialment rellevant quan s'atribueix un compte de correu corporatiu a un treballador per poder dur a terme d'una forma eficaç les funcions que se li encomanen. Sovint, pot resultar difícil separar la vida privada del treballadors respecte de la seva activitat professional. L'establiment mitjançant aquestes normes internes, d'una política d'ús del correu hauria de permetre a les persones treballadores conèixer amb seguretat el nivell de confidencialitat que poden esperar en l'ús d'aquests comptes.

L'accés al contingut de correus de caràcter privat enviats o rebuts a una adreça de correu corporatiu assignada a un treballador concret, podria topar amb el dret a la intimitat del treballador reconegut en l'article 18.1 CE.

Cal destacar que en el marc de la relació laboral és criteri jurisprudencial sostingut que «... *la intimidad protegida por el art. 18.1 CE no se reduce a la que se desarrolla en un ámbito domestico o privado; existen también otros ámbitos, en particular el relacionado con el trabajo o la profesión, en que se generan relaciones interpersonales, vínculos o actuaciones que pueden constituir manifestación de la vida privada* (STC 12/2012, de 30 de enero, FJ 5). *Por ello expresamente hemos afirmado que el es aplicable al ámbito de las relaciones laborales* (SSTC 98/2000, de 10 de abril, FFJJ 6 a 9; y 186/2000, de 10 de julio, FJ 5) (STC 170/2013, de 7/Octubre, FJ 5).

El TC reconeix que «... *el uso del correo electrónico por los trabajadores en el ámbito laboral queda dentro del ámbito de protección del derecho a la intimidad ;...el cúmulo de información que se almacena por su titular en un ordenador, entre otros datos sobre su vida privada y profesional, forma parte del ámbito de la intimidad constiucionalmente protegido; también que el es un instrumento útil para la emisión o recepción de correos electrónicos, pudiendo quedar afectado el derecho "en la medida en que estos correos o email, escritos o ya leídos por su destinatario, quedan almacenados en la memoria del utilizado"* (STC 173/2011, de 7 Noviembre, FJ 3); (FJ 5).

També és reiterada la doctrina jurisprudencial que estableix que l'àmbit de cobertura d'aquest dret fonamental ve determinat per l'existència d'una expectativa raonable de privacitat o de confidencialitat. Així, el TC ha afirmat que un "*criterio a tener en cuenta para determinar cuándo nos encontramos ante manifestaciones de la vida privada protegible frente a intromisiones il·legítimas es el de las expectativas razonables que la propia persona, o cualquier otra en su lugar en esa circunstancia, pueda tener de encontrarse al resguardo de la observación o del escrutinio ajeno...* (STC 12/2012, de 30 de enero, FJ 5)» (FJ 5).

En aquest cas, tot i no disposar d'informació sobre les normes internes d'ús dels comptes de correu per part dels treballadors, es dona la circumstància que les adreces de correu que demana la Inspecció de treball, (...) se'n pot deduir que responen a uns comptes genèrics d'ús compartit o d'una àrea de l'organització, de manera que no sembla que puguin vincular-se a una persona física concreta. De fet, l'Ajuntament en descriure l'objectiu principal d'aquests comptes de correu dona a entendre que cadascun d'aquests comptes pot tenir diferents usuaris. Aquest element és especialment rellevant atès que la manca de vinculació del compte de correu a un treballador concret fa desaparèixer les expectatives de privacitat o confidencialitat que pugui tenir tant l'usuari com, especialment, les persones que s'hi relacionen.

Tenint en compte aquesta manca d'expectatives raonables de privacitat en l'ús d'aquests comptes per part dels treballadors usuaris o altres persones que puguin haver enviat correus a aquestes adreces, és de preveure que en el contingut d'aquests correus no hi hagi informació personal de caràcter privat que pugui afectar el dret a la intimitat de les persones afectades, i per tant, no sembla que hi hagi d'haver inconvenient en facilitar a la Inspecció de Treball la informació sol·licitada.

Conclusions

Amb la informació de què es disposa, l'accés i posterior transmissió de la informació personal continguda en els correus electrònics enviats i rebuts a les adreces de correu corporatiu requerides per la Inspecció de Treball, comptaria amb habilitació legal a l'empara de l'article 6.1. c) RGPD, en relació amb l'article 18 de la Llei 13/2015, de 21 de juliol, ordenadora de la Inspecció de Treball i Seguretat Social.

Barcelona, 28 de juny 2018